

ความจำเป็นต้องมีพรบ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มนู อรดีดลเชษฐ์

สมาคมธุรกิจคอมพิวเตอร์ไทย

(ATCI)

ข้อมูลส่วนบุคคลไปอยู่กับเขาได้อย่างไร ?

- การกรอกแบบฟอร์มขอบริการ, การเป็นสมาชิก, การบริการทางการแพทย์ และอื่น ๆ
- รายการค้า และเหตุจากการค้า
- เก็บโดยรัฐตามกฎหมาย
- เก็บโดยนายจ้าง
- จากการสำรวจ
- เก็บโดยบุคคลอื่นโดยเจ้าของข้อมูลไม่รู้เห็น

ที่มาของการสร้างความเสียหาย

- การประมวลข้อมูลประเภทต้องห้าม เช่นเชื้อชาติ ศาสนา
- ข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และไม่ทันสมัย
- ระบบจัดเก็บข้อมูลไม่ปลอดภัย
- การนำข้อมูลไปใช้ และเปิดเผยข้อมูลซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์
- ประมวลข้อมูลเกินความจำเป็น

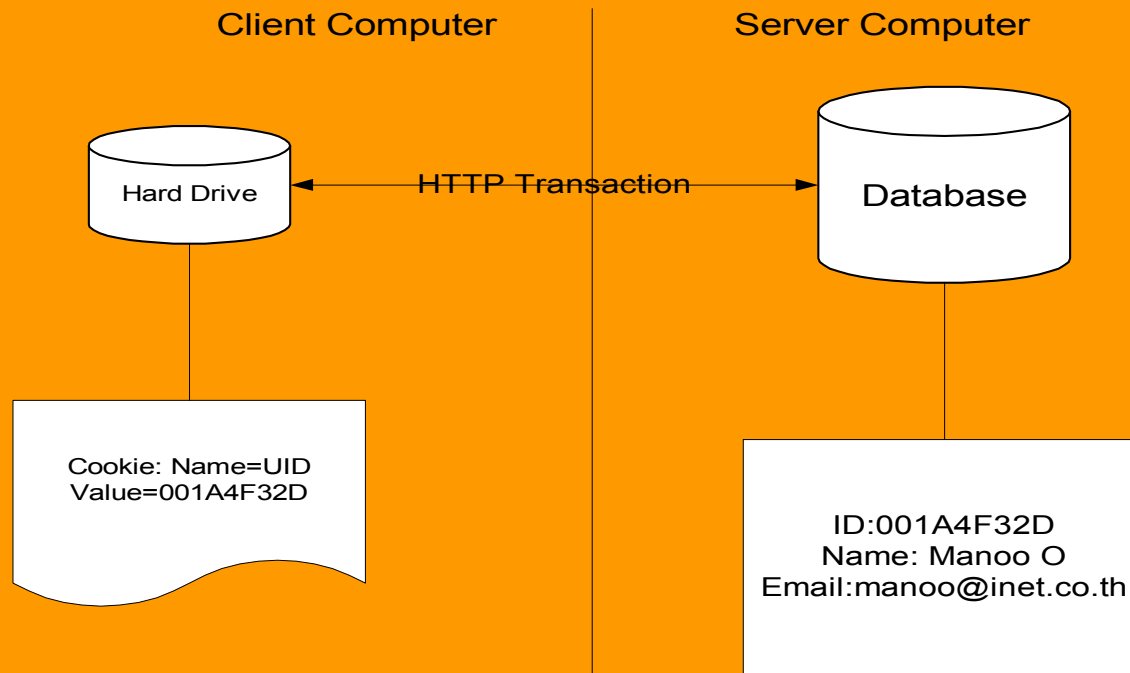
เก็บโดยบุคคลอื่น โดยเจ้าของข้อมูลไม่รู้เห็น

- เก็บข้อมูลด้วยเทคนิค **Cookie**
- เกิดจากการใช้ **Insecure Network**
- การใช้ระบบ **Personalized Locator**
- การใช้ **Centralized Database**
- การใช้ระบบ **Customer Relationship Management**
- จากระบบ **Surveillance**
- การใช้ **Miniaturized recorder, VDO, Camera**

เก็บข้อมูลด้วยเทคนิค Cookie

- Cookie เป็นเทคนิคซอฟต์แวร์ที่เครื่องเซิร์ฟเวอร์จะทิ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ท่องอินเทอร์เน็ตไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ท่องอินเทอร์เน็ต โดยเจ้าของข้อมูลไม่รู้ตัว
- ข้างฝ่ายบริการจะใช้ Cookie เพื่อติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลได้จากกลุ่ม Cookie เหล่านี้
- เจ้าของข้อมูลจะได้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
- ถ้าผู้เก็บข้อมูลนำข้อมูลไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ หรือนำไปใช้ในทางไม่พึงปรารถนา ย่อมนำความเสียหายมาสู่เจ้าของข้อมูลได้

Cookie on the client/User info on the server

เกิดจากการใช้ Insecure Network

- Wire tapping or hijacking or hacking มักจะเกิดกับศูนย์ข้อมูลที่ไม่ปลอดภัย
- พบบ่อยคือข้อมูลที่ไม่ถูก Encrypted อาจถูก hijack ในระหว่างส่งข้อมูลโดยเจ้าของไม่รู้ตัว
- ข้อมูลส่วนบุคคลถูกลักพาไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ โดยที่เจ้าของข้อมูลไม่รู้ตัว
- ข้อมูลไปตกอยู่กับผู้ประสงค์ร้าย อาจมีภัยได้

การใช้ระบบ Personalized Locator

- เกิดขึ้นกับการใช้อุปกรณ์สื่อสารไร้สาย เช่น เครื่อง PDA และ โทรศัพท์มือถือ
- โดยอาศัยเทคนิคซอฟต์แวร์ ศูนย์รับสัญญาณสามารถระบุตำแหน่งของผู้ถืออุปกรณ์ได้
- มักจะใช้ประโยชน์ในระบบ Mobile-Commerce (M-Commerce)
- อาจประมวลข้อมูลเพื่อติดตามพฤติกรรม จนสร้างความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลได้

การใช้ Centralized Database

- เกิดขึ้นกับการใช้บริการจากธุรกิจที่มีสาขาหลาย ๆ สาขากระจายไปทั่วประเทศ หรือทั่วโลก
- ศูนย์ข้อมูลจะรวบรวมข้อมูลการใช้บริการอย่างสมบูรณ์และครบถ้วนเพื่อประโยชน์ในด้านลูกค้าสัมพันธ์
- เจ้าของข้อมูลจะได้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
- ถ้าผู้เก็บข้อมูลนำข้อมูลไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ หรือนำไปใช้ในทางไม่พึงปรารถนา ย่อมนำความเสียหายมาสู่เจ้าของข้อมูลได้

การใช้ระบบ Customer Relationship Management

- ธุรกิจเริ่มนิยมใช้ระบบ CRM มากขึ้น ซึ่งรวมระบบ Call Center ด้วย
- เบื้องหลังของระบบ CRM/Call Center คือฐานข้อมูลที่บันทึกพฤติกรรมกรรมของลูกค้า และประวัติการใช้บริการของลูกค้า
- เจ้าของข้อมูลจะได้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
- ถ้าผู้เก็บข้อมูลนำข้อมูลไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ หรือนำไปใช้ในทางไม่พึงปรารถนา ย่อมนำความเสียหายมาสู่เจ้าของข้อมูลได้

จากระบบ Surveillance

- ธุรกิจบางประเภทเริ่มติดตั้งระบบวงจรปิดเพื่อจับภาพการใช้บริการของลูกค้าโดยที่ลูกค้าไม่รู้ตัว
- บางประเทศระบุในกฎหมายว่าการบันทึกภาพด้วยระบบวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยนั้นย่อมจะกระทำได้
- แต่การนำข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกบันทึกไว้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่ร้ายแรง จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครอง

การใช้ Miniaturized recorder, VDO, Camera

- อุปกรณ์บันทึกภาพและบันทึกเสียงมีขนาดเล็กลงจนสามารถแอบซ่อนไว้ได้ การบันทึกภาพและเสียงแบบลับ ๆ ทำได้ง่ายมาก
- สิทธิส่วนตัวจะถูกละเมิดได้ง่าย
- ข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบนี้จำเป็นต้องได้รับความคุ้มครอง

ระดับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

- เกิดความรำคาญ
- เสียชื่อเสียง
- เป็นที่เกลียดชังของสังคม
- เสียเครดิต
- เป็นภัยต่อชีวิตและครอบครัว

พรบ. ให้การคุ้มครองทั่วถึงเพียงใด ?

- หมวดที่ 2 กำหนดคุณสมบัติและความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูล
- มาตรา 13 การประมวลผล โดยชอบ และแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถ้าไม่ได้เก็บโดยตรง
- มาตรา 14 ความยินยอมของเจ้าของและข้อยกเว้น เช่นทำเพื่อการศึกษา
- มาตรา 16 ข้อมูลที่ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบ เช่นสิทธิของเจ้าของ
- มาตรา 47 การลงโทษทางอาญาและแพ่งเมื่อผู้ควบคุมข้อมูลไม่ปฏิบัติ